

Bácsme gyeyei Függetlenség

A BÁC SBODROG-VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor., negyedévre 3 kor.
Tanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 korona.
Egyes szám ára 10 fillér.

Laptulajdonos:
A „ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI PÁRT.”

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz.
Közlemények és előfizetések ide küldendők.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Haladás!

Ne beszéljünk arról, hogy a mai kormány mit akar, mit óhajt, min törekszik, ne kérdezzük, hogy a mai többségnek mi a vezérelve, mi a meggyőződése, hanem igenis beszéljünk arról, hogy ez országnak van-e intelligenciája, van-e ez országnak oly művelt közönsége, mely méltán fölveheti a versenyt a művelt nyugat nyugati műveltségével.

Már huzamosabb ideje arról rebesgetnek a kormányhoz közel álló körökben, hogy a „tanügyet” megreformálják, illetve arról, hogy a tanügy reformra szorul.

Igazuk van azoknak, a kik ezt hangoztatják, de azt is el kell ismernünk, hogy kétféle szempontból kívánják.

Vannak, a kik a tanügy teréről minden magasabb kvalifikációjú embert el szeretnének kergetni és vannak, a kik — épen mert tanügyről van szó — csakis a nagyobb képzettséggel bíró embereket óhajtják ott látni, a hol a jövőbeli nemzedék előbbrejutásáról, boldogulásáról van szó.

A fővárosi sajtó már gyakran pro és contra foglalt állást s így talán nekünk is megengedtetik, hogy ezen aktuális kérdéshez hozzászóljunk.

Nem akarunk rég ismert tételekkel előhozakodni, annyit azonban minden józan gondolkodású ember be fog ismerni, hogy minél magasabb kvalifikációval, képzettséggel bír egy ember, annál méltóbb arra, hogy egy bizonyos, magasabb állást betöltsön.

Minden téren ezzel az axiómával találkozunk és épen a tanügyi tér az, a melyen ezen tétel megvalósulását — sajnos — eddigelé még mindig nélkülöznünk kellett.

A mai társadalomban oly érthető és helyes tendenciák jutnak érvényre, melyek a magasabb

képesítettséget igenis nemcsak, hogy méltányolni tudják, hanem igenis följé helyezik bármely szakképzettségnek, ha mindjárt azért is szükséges, hogy gyermekeinket az ábcére tanítsa!

Mert manapság nem arról van szó: hogy mit tanultál, hanem arról, hogy *mennyivel többet tanultál, mint a másik.*

A haladás — kultura, a kultura pedig — haladás. S így csak természetes, hogy kulturáról csak ott lehet szó, a hol a haladásról, a tudományok legintenzívebb elsajátításáról beszélhetünk.

Ne áltassuk önönmagunkat, ne szépiítsuk a dolgot és valljuk be, hogy épen a népnevelés terén roppant sok még az, a mire épen itt, a Bácskában is nagyon is nagy szükség van: *a népnevelésre.*

De még akkor is, ha elismerjük, hogy a népnevelésre csakis a tanító, ha elismerjük, hogy a tanító működésének elbírálására csakis a tanfelügyelő-tanító hivatott, mily jogon engedjük meg akkor azt, hogy a vizsgákon a plébános úr, vagy gondnoksági elnök elnököljön, *mely utóbbi sokszor még polgári iskolát sem végzett?!*

Ne tessék minket félreérteni, mi nem arról beszélünk, hogy vármegyénk tanfelügyelője tanító-ember, (mert hiszen erről nem tehet, de mi sem) sem arról, hogy a tanítók között nem volnának, a kik a tanfelügyelői pályán babérokat nem szerezhetnének, annyit azonban okvetlen kell hangsúlyoznunk, hogy a tanító, bármennyire képzett is, csakis az iskolába való, nem pedig egy oly hivatalba, pláne annak az élére, mely adminisztratív, közigazgatási teendőket is végez, sőt — őszintén szólva — melynek a tanügyhez absolute semmi köze sincs.

Tessék a tanügyi adminisztrációt két részre osztani. Egy tisztán tanügyire és egy tisztán adminisztrációsra, akkor talán a tanítóknak is meglesz a létjogo-

sultságuk. De így, fájdalom, hogy ki kell mondanunk és azt a tanítók legjobban tudják, a tanfelügyelősnél tanítóknak sincsen szükség.

Már csak azért sem, mert az a tanító, ha már egyszer abban a szerencsében részesül, hogy tanfelügyelő lesz, megfelelkezik arról, hogy ő valamikor tanító volt, vagyis, hogy ő tanító!

És ez — a legnagyobb baj!

Magyarország kulturája eddigelé még — és ezt ugyan nehezünkre esik beismerni — nagyon is alant áll. Hogy ezen az állapoton segítsünk, arra van szükségünk, hogy a kultur intézmények vezetőinek képesítettséget magasabb fokra emeljük. Addig, míg a polgári iskolai tanárok és igazgatók ügyeit tanítók intézik, akik esetleg még tanítóknak sem választattak meg abban a megyében, ahol ma tanfelügyelők, addig, míg a tanítóképző intézetek tanárai fölött — tanítók teljesítik a fölügyeletet, addig, míg volt kántorok a magyarországi tanügy legnagyobb díszére tanfelügyelői állásokat fognak betölteni, mindaddig — igazi kulturáról szó sem lehet.

Erről ugyan bővebben tárgyalni talán fölösleges is. Mert azt — legalább én úgy hiszem — mindenki belátja, hogy mindazok, akik több és amint a nép szája mondja, „magasabb iskolákat” végeztek — több tudással, magasabb intelligenciával is bírnak.

Meg vagyunk róla győződve, hogy nem találkozik az országban egyén, aki nyíltan, anélkül, hogy magát kartársai vihogásának kitenné, aki nyíltan merné vallani, hogy a tanító képzettsége fölér az egyetemi képzettséggel.

És mindaddig, míg ezen tételt megdönteni nem lehet, — amint tényleg nem is lehet megdönteni, — mindaddig és ezt ismételt hangoztatjuk, szó sem lehet arról, hogy a tanfelügyelői karnak

Röntgen Laboratorium

ZOMBORBAN, Csihás Benő-utca 12. szám.

Rendelés egész napon át! — — Mérsékelt árak!

Használtatik idegen testek feltalálására, törések és ficamok megállapítására, szív- és tüdőbajok, daganatok, csontbajok, kőlerakódások, epekövek, kórismérezésére. — **Gyógycélul:** fehérvérűség, mirigydaganatok, Basedov-kór, bőrfarkas, bőrizzag, csontszu, izületi gennyedés, hörghurut, asthma, tüdőbeszűremkedés, kéz- és lábizzadás, rákos betegség, husdaganatok stb. fájdalom nélküli gyógyítására.

egyetemem nem végzett alakja méltó tagja volna a közigazgatási bizottságnak!

Azok, kik manapság Magyarország azon intézményei élén állanak, melyek a műveltség, az intelligencia fejlesztésére irányulnak, maguk sem bírnak oly fejlett intelligenciával, mely őket azon állás betöltésére predesztinálná, melyet — és most igazán kétszeresen mondhatjuk, hogy sajnos — jelenleg be is töltenek.

Addig, míg tanítók töltik be a tanfelügyelői áliásokat, addig, míg oly emberek vezetik a népoktatást, a kiknek nincsen magasabb kvalifikációjuk, mint azoké, a kik fölött állanak, addig, a míg a közg. bizottság összes tagjai egyetemvégzett emberek — a tanfelügyelő kivételével — addig minálunk magasabb kulturáról és a tanfelügyelői kar megbecsüléséről szó sem lehet.

Törvényhatósági bizottsági tagválasztások.

Most folytak le a törvényhatósági bizottsági tagválasztások. Vármegyénk, mely híres volt Pecsovits politikájáról, mely a függetlenségi főispán jóindulatát, elnézését is rosszakarattal és háládatlansággal jutalmazta, hű maradt önmagához és most is a terror minden megengedhető és meg nem engedhető eszközével azon volt, hogy a mai kormány és annak exponense, a mai főispán és kreaturái jóindulatát kieszközölje és oly embereket válasszon a vármegye törvényhatósági bizottságba, akik mindenre képesek, ha arról van szó, hogy Khuenék, mungóék, az osztrák barátok akarata érvényesüljön a bizottságban.

A mai dicső kormány és még dicsőbb szolgálata, lakaj-hadja, a mai „munka”-párt nagyon is jól tudja, hogy hol fogja meg az ország „pasasait”, nagyon is jól tudja, hogy hogy — kerítse az esetleg eddigelé még ellenzéki alakokat pókhálójába.

Uraim, legyünk őszinték.

Nagyon is jól tudtuk, mi függetlenségi, hogy a mai világban különösen ebben a megyében eredményre, győzelemre nem számíthatunk s épen azért különösebb erőfeszítést sehol e vármegyében ki nem fejtettünk. Sőt ellenkezőleg, amilyen aparátussal dolgozott a „kormány”-párt, ép oly kevésbé törekedett az „ellenzék” arra, hogy embereit behozza abba a bizottságba, mely itt, ebben a megyében a függetlenségi főispán idejében is — „liberális” volt.

Annál nagyobb dicsőségünkre szolgál, hogy ilyen körülmények között, midőn a függetlenségi párt egyáltalán nem dolgozott, midőn a teret úgyszólván egészen átengedte mungóéknak, arról számolhatunk be, hogy a függetlenségi párt *nem vesztett*, hanem ellenkezőleg még *tizenöt mandátumot nyert*.

Lapunk múlt számában már megemlékeztünk arról, hogy Zentán óriási,

soha ki nem küszöbölhető vereséget szenvedett a munkapárt, mert hiszen Mikosevits, az országgyűlési képviselő, a híres közbeszóló is csak 2, sage und schreibe két szavazattal került be a bizottságba öt függetlenségi képviselővel együtt.

Tény, ami tény, a legutóbbi választások alkalmával a függetlenségi párt *egyáltalán semmit sem vesztett* s így csak természetes, hogy a vármegye székhelyén is a legnagyobb kilátásokkal indul a függetlenségi párt a küzdelembe.

És tudjuk, hogy kik voltak legutóbb függetlenségi, és megjegyezzük, hogy kik lesznek azok, kiknek politikai meggyőződése (mert más a főispán) megváltozott!

Vederemo!

Napközi Otthon.

A „Napközi Otthon” egyesület vállalkozása páratlanul áll emberbaráti céljainak szolgálatában. Mily készséggel és pontossággal teljesíti feladatát, azt városunkban mindenki tudja. Az is szükségtelen hangsúlyozni, hogy a napról napra fokozódó drágaság a legnagyobb sullyal a szegény munkások családjait éri, akik boldogok, ha hetenkint egyszer ehetnek meleg ételt.

Az iskolaköteles gyermekek legszegényebbelei bizony még soha sem voltak annyira rá szorulva az egyesület támogatására, mint lesznek most a következő télen, hogy a helyiség méreteihez mérten megfelelő számban nyerjenek ellátást.

Évente egyszer meglátogatom az Otthon t az étkezés ideje alatt. Meghatóbb látványt alig lehet elképzelni, mint a sok éhes gyermeknek örömtől ragyogó szemét az étkezés alatt és áhítatos imáját az étkezés után.

Véznán, sápadtan jönnek az Otthonba megnyitásokor s viruló színben pufókon hagyják el bezárása után.

Meglepő eredmény menten érthetővé válik, ha elgondoljuk, hogy pl. 1909. dec. 1-től 1910. április 15-ig összesen 685 adag kenyeret és 9103 adag ebédet fogyasztottak el, mint a példás rendben vezetett házi és pénztári könyvelés igazolja.

Meg kell emlékezni, jobban mondva le kell lepleznem az alábbi névsorban a nagyközönség előtt városunk ama jótékony tündereit, kik évek óta róják az utcát szép és csunya időben egyaránt, hogy az „Otthon”-ban teljesítsék elvállalt felügyelői kötelezettségüket. Naponta más más csoport, anyagi jósággal és keresetlen bájjal sajátkezűleg osztja ki az ételt a kis éhezők tányérába s ezzel megmutatják, hogy nem csak mulatságot tudnak rendezni és élvezni, hanem irgalmasságot is cselekedni minden feltűnés nélkül.

Kivánom, részesüljenek osztatlan elismerésben s ne vesztésék el kedvüket apró hálálanságok miatt, mik esetleg itt ott érhetik őket.

Azon kérelmet s reményt fűzöm soraimhoz, hogy a jótékony közönség a kezdet nehézségeivel immár sikeresen megközdött egyesületnek, ennek az igazán humánus intézménynek, a jövőben is adja meg a kellő anyagi támogatást, kiki tehetsége szerint.

Az idén december 1-én nyílt meg a Napközi Otthon, hogy a nyomort enyhítse és a jótét lelkeknek humánus kötelességérzetük ki-elégítésére alkalmat nyújtson.

Az Otthon jótékony tünderei ez idő szerint a következő urnők és urleányok: Dr. Alföldy

Gedeonné, Bertolione, Sándorné, Marosy Ferencné, dr. Huber Józsefné, Tárcay Istvánné, dr. Frank Mihályné, Sztrilich Zsigáné, Bittermann Sándorné, özv. Bittermann Gyuláné, Mihályiné Franzl Etelka, FranzlMnriska, dr. Buják Józsefné, Sztankovits Györgyné, Rittinger Antalné, Szabó Lászlóné, Jovánovits Leona, Eperjesy Béláné, Faragó Jánosné, Kloyber Lajosné, Komáromy Gyuláné, özv. Uriga Lajosné, Kohut Henrikné, Kohut Kálmáné, Wundszám Ida, Popovits Katica, Spanyol Józsefné, Józits Irénke, Matzitz Margit, dr. Németh Arthurné, Szmoleszky Józsefné, Hoffmann Erzsé, Husvéth Gyuláné, özv. Schieb Ernőné, Sztojsits Piroska, Szondy Mátyásné, özv. Deák Andorné, Lánckor Antalné, Krusetz Jánosné, Mayer Mária, Mátray Zsigáné, özv. Szilágyi Ilonka, Traub Margit, özv. Barakovits Kálmáné, Falcione Helén, Falcione Margit, Csihás Erzsé, Martin Tivadarúé, özv. Decker Pálné, Hévízi Józsefné, Lukácsi Istváné, özv. Szaitz Emilné, özv. Gallé Ádámné, Trischler Gyuláné, Hável Aranka, Margalits Izabella, Blumenthal Károlyné, Donoszlovits Erika, Krudy Gézánné, özv. Kárvázy Józsefné, Kollár Margit, Kirchner Madeline, Hübner Emy, Lovasy Olga és Mayer Riza urhölgyek.

Színház.

Az igazgatóság érdekében és nehogy minket rosszakarattal vádolhassanak, az utolsó előadásokról nem fogunk megemlékezni már csak azért sem, hogy egyik-másik jó színész és jó színésznő ambícióját, jókedvét tönkre ne tegyük; sem Polgár úr, sem Remete, sem az állítólagos titkár (igazán nem tudjuk, hogy kicsoda is az, mert valami Iván is szerepel, mint ilyen) rosszakaratát magunkra ne hártssuk.

Annyit azonban mindenesetre ki kell emelnünk, hogy *Beregi Oszkár*nal, kinek művésze el van ismerve széles ez országban s azért mégsem tetszik mindenkinek, mondóm Beregi Oszkárval sem a Bizancot, sem a Bánk-bánt *ilyen* előadásban nálunk színre hozni mégsem szabad.

Anélkül, hogy Beregi Oszkárnak, úgy a fővárosi, mint a német sajtó egyrészenek dicsőhimnuszai által már eléggé méltatott, sőt túl-méltatott képességeit bővebben fejtegetném (hiszen fővárosi vendégről van szó és ezt dicsérni kutyakötelessége a vidéki kritikusnak) annyit mégis tapasztaltam ezen a héten — a miről különben tényleg senki sem tehet — hogy van itt a színtársulatnak egy oly tagja, aki épen a klasszikus darabokban mutatja meg, hogy mit tud, mily kiváló színésztehetség lakozik benne.

Ez Turai.

Akik Beregi vendéjátékai alkalmával úgy Bizancban, mint Bánk-bán, mint Petrúr bánt látták, egyhangulag elismerték, hogy saját szerep- és hatáskörében, ha jobb nem is, de olyan mint Beregi igenis volt.

Alig vettem észre magam is azt a szegény színészt mostanáig, dacára, hogy úgyszólván, nap-nap után vele együtt voltam, épen azért is örülök sikerének, mert ezáltal ugyanis bizonyítékát adom annak, hogy nemcsak ostorozni, de igenis, *ha megérdemli és csakis*, ha megérdemli, dicsérni is tudok.

Amennyire szeretem Turait, mint embert is, ép annyira örülnék, ha a sors tőlem messzire elvinné — Budapestre, hogy ott, annak idején, 2—3 év múlva viszontláthassam és akkortájt majd a Pesti Hirlap hasábjain olvashassak róla.

Ha esetleg vannak is, pedig ám kételkedem, kiknek Turai nem tetszett, én örülök, hogy volt

alkalmam megismerkedni egy igazi színésszel, akiről eddig — Turai, bocsánatot kérek — magam sem hittem volna, hogy ér valamit, hacsak azt nem, hogy „használható erő!”

D.

HIREK.

Rákóczi-szobor Zomborban. A szoborbizottság december 8-án szóbelileg behatóan tárgyalt a meghívott Jankovits Gyula budapesti szobrász-művésszel, a Jókai téren felállítandó Rákóczi-szoborra nézve, és a tanácskozás végzetével Rácz Soma alelnök és Zsulyevits Ernő bizottsági tag kiküldetése mellett meghatalmazták Vertesi Károly szoborbizottsági elnököt, hogy a nevezett szobrásszal kösse meg a szerződést, ami másnap meg is történt. Eszerint a bronz alak magassága 2 m. 82 cm., a haraszi kőből való talajzat magassága 3 m. 60 cm. ennek az alapszélessége 4 m. 30 cm. lesz. A diszes talajzatot három bronz dombormű is fogja ékesíteni. Ez lesz az első nagyobb Rákóczi-szobor az országban. Az ünnepélyes szoborleleplezés 1912-ik év májusában lesz.

A munkásbiztosítás védelmére. A közgazgatási bíróság rendkívül fontos és úgy a munkaadókat, mint a munkásokat közelről érdeklő munkásbiztosítási ügyben hozott elvi határozatot. Eszerint a közgazgatási bíróság kimondta, hogy a biztosításra kötelezett egyén már a biztosításra kötelező foglalkozásba való lépése pusztán ténye által biztosítottnak tekintendő, akár bejelentette őt a munkaadó a munkásbiztosítási pénztárba, akár nem.

Agyonrugta a ló. Peics György 59 éves szállási lakos lovai e héten valahogyan kiszabadultak az istállóból és vadul száguldoztak a szállás udvarán. Peics a lovakat megfékezni akarta, miközben az egyik kirúgott és Peicsot úgy rúgta fejbe, hogy az koponyacsont-repedést szenvedett és pár órai kómlás után meghalt.

Ismeretlen öngyilkos. Hétfőn reggel az újvidéki Orient szállodában szíven lőtte magát egy ismeretlen utazó külsejű 45 év körüli férfiú, ki az éj folyamán érkezett a szállodába. Az öngyilkosnál semminemű írást, melyből kitérhető lenne következtetni, nem találtak, csupán a szoba asztalán volt egy bejelentő lap, melyet az öngyilkos megkezdett kitölteni és azon Róth Károly név olvasható.

Újítás a dohánykísárusításnál. A pénzügyminiszter a dohánykísárusításnál sürgős újítást készült életbe léptetni. A most készülő elárusítási szabályzatban utasítást kapnak a kísárusok arra, hogy minden vevőnek csak az általa kért szivart szolgáltatassák ki, azután válogatás céljából nem lesz megengedve, hogy a kísárusok dobozban vagy kötegben több szivart tegyenek a vevő elé. Legszigorúbb tilalom alá esik a szivar ropogtatása, mert ezzel bármily ragály könnyen hurcolható tovább.

Nem lesz tél! Azt mondják a természetet megfigyelő emberek, hogy sok jel ismét enyhe télre enged következtetni. Így pld. a nyulakban már felébredt a fajfentartási ösztön, úgy viselkednek, mint rendes körülmények közt leghamarabb januárban. Az állatokat ritkán csalja meg ösztönük s minthogy a nyúl 30 napig hordja fiait, januárban már olyan időjárásra van kilátás, mint máskor márciusban. (Mások szerint azonban a nyulak kövérsége hideg telet jósol.) A vércsék is itt vannak még, pedig ezek el szoktak télen költözni, de most itt tartja őket a sok egér. A vidékünkön látható sok pírók azt mutatja, hogy a felvidéken már beköszöntött a tél. — Különböznél majd elválik, megbízhatók-e a jelek.

Ne játsz a fegyverrel. Bozeljac Pál 14 éves szabó inas egy forgópisztolyt talált, melyet magával vitt a tanonciskolába és ott társainak mutogatta, miközben az elsült és a lövés Valcsák János 13 éves csizmadia inas lábába furódott.

A zárt palack mennyiségértartalma. Még 1908-ban rendeletet adott ki az akkori kereskedelmi miniszter a palack mennyiségértartalma kötelező megjelölésére. E rendelet széles körökben nagy nyugtalanságot okozott és behatóan foglalkozott vele az O. M. K. E.-ban ősszel tartott országos mértékügyi értekezlet is. Mint értesülünk Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter elhatározta, hogy mielőtt a rendeletet életbeléptetné, december 12-én meghallgatja az érdekelteket szaktestületeket. Ebben a tárgyban igen látogatott gyűlés volt az O. M. K. E.-ban, amelyet Kunz József, az O. M. K. E. alelnöke nyitott meg. Balkányi Kálmán dr. előadó ismertette a kérdés anyagát, majd többen mutattak rá, hogy a rendelet a kis- és nagykereskedők, a szeszes ital és üveggyárosok szempontjából egyaránt sérelmes, gyakorlatilag keresztülvihetetlen és céltalan intézkedéseket tartalmaz.

Felsőszentiváni tűzoltóság. Felsőszentivánon tulajdonképpen nincsen is tűzoltóság, de tűzi fecskendőt azért természetesen tart a község. Amint már a nevéből is látjuk, a fecskendőnek az volna a hivatása, hogy azzal tüzet oltsanak. De ez a fránya „spricni” se hogyan sem akar szuperálni. Hat héttel ezelőtt tűz volt Felsőszentivánon. Egy szalmakazal égett. Kitolták hát a „spricnit”. De hát mit tesz az Isten?! A „spricni” nem működik. Hasznavehetetlen és a szalmakazal a spricni közreműködése nélkül ég le. A fránya fecskendőt visszatolták a színbe és szidták, mint a bokrot. Szidták és azt gondolták, hogy megjavul a korholástól. De nem javult meg. A múlt héten egy ház gyulladt ki, megint elvitték a fecskendőt és ez megint csak megcsöknyösödött. A ház leégett, a fecskendő pedig tovább is a régi rossz maradt. Így van ez Szentivánon. Ha az ember megbetegszik, nincsen orvos, ha a háza kigyullad, nincsen tűzi fecskendő. Talán jó volna a helyzetet változtatni.

Karácsonyi nagy occasio vásárt rendez Szuppek Gyula ismert üveg- és porcellán üzletében, melynek folyamán ünnepi ajándékkul alkalmas tárgyak nagy választékban vannak raktáron, melyeket meglepő olcsó áron bocsát a közönség rendelkezésére. — A megtekintés vétele nem kötelező!

Megjósolta a halálát. Van egy német babona, hogy a kihullott fog halált jelent a családban. Mari Bogensberger asszonynak, aki az East 47-ik utca 238. sz. alatt lakik New Yorkban, a napokban egy reggel kihullott egy foga, mire figyelmeztette 8 éves Barbara nevű leánykáját:

— No Barbara, — mondotta — ma nagyon jó kis lány légy, mert egy fogam kiesett s valaki meghal a családban.

A kisleány komoly arccal válaszolt:

— Talán én leszek anyám, tudod, én is tagja vagyok a családnak.

Később Barbara a közeli St. Bonifác iskolába ment és olyan jól viselte magát, hogy két nagy rózsát kapott a tanító nővértől. Délután, mikor Bogensbergerné templomba ment, Barbara egy másik leánykával az East Riverhez ment sétálni s ott azzal szórakoztak, hogy a parttól egy homokkal telt bárkára ugráltak. Barbara, aki rövidlátó volt, néhány ugrás után eltévesztette a távolságot, a bárka és a part között a vízbe zuhant és mielőtt még valaki segítségére mehetett volna, eltűnt a vízben. A kis holttestet nem találták meg meg. A babonás anya félőrlött a fájdalomtól.

A német telefondíj. Most állapították meg Németországban az új távbeszélő díjszabályzatot. Amíg nálunk csak rébesgetések hallatszanak a telefonreformról, díjak a leszállításáról, addig ott már végeztek is vele. A német telefonhasználat példátlanul olcsó lesz Januártól kezdve minden beszélgetés 5 fillérbe kerül. Az általán kétezer beszélgetésig 75 márka, négyezerig 170 márka lesz és így tovább tízezer kapcsolásig, amelyért általánképp 300 márkát kell fizetni. A vidéki beszélgetésnél is megszűnnek a magas árak. Kilométerenként osztották be a vidéki hálózatot, 15 kilométerig 10 pfénig, 1000 kilométerig 2 márka, 1000 kilométeren felül minden megkezdett 250 kilométer 50 pfénig több. A beszélgetés tartama három perc.

Közgazdaság.

Technikai múzeum. A kereskedelmi miniszter, mint értesülünk, a magyar technika nevezetesebb alkotásainak megőrzésére egy technikai múzeumnak államköltségen való felállítását határozta el. A múzeum létesítését a kereskedelmi kormány sürgősnek tartja, mert attól lehet félni, hogy a nagy nyugati múzeumok, melyek hazánk területére is kiterjedő gyűjtő mozgalmat indítottak meg, a legértékesebb technikai műemlékeket az országból kiviszik. A szervezést és előkészítést a kereskedelmi miniszter már legközelebb megindítja és a felmerülő kiadásokat az iparfejlesztési hitelből fedezi.

Egy osztrák gyár sérelmes eljárása. A bozeni gyümölcs- és főzék-konzervkészítő részvénytársaságnak Magyarországon, Kecskeméten, a tőzsgyökere magyar városban fiókja van, a bozeni konzervgyár tehát magyar kenyéren él s kétségtelen, hogy mikor itt üzleteket óhajt kötni, lármásan hangoztatja magyar voltát és mindenütt úgy tűnteti magyar cégű fióktelepét, mintha az önálló hazai vállalat volna. És mégis ennek a Magyarországból élő osztrák gyárnak központi irodájában egy árva szót sem tudnak magyarul, sőt nem is akarnak tudni és nemcsak, hogy német leveleket intéznek a magyar kereskedőkhöz, de azoktól is német válaszokat követelnek, sőt előfordul, hogy magyar nyelven írt leveleiket egyszerűen visszaküldik. Ezt az elítélendő eljárást a következő eset világítja meg: F. J. munkácsi kereskedő az ősszel rendelést tett a bozeni konzervgyár kecskeméti fiókjánál, mellyel már hosszabb idő óta üzleti összeköttetésben áll. Elérkezett az árú szállításának az ideje, midőn a munkácsi kereskedő korrekt német-séggel írott levelet kapott a bozeni gyártól, melyben tudatják vele, hogy a kecskeméti fiók üzembeszüntetés folytán nem szállíthat, de ha kívánja, a főtelep fogja az árút szállítani. Erre a magyar kereskedő, természetesen magyarul, azt válaszolta, hogy az árúra most már nem reflektál. A bozeniak azonban nem akarták megérteni (ha kérte volna az árúkat, bizonyosan megértették volna) s német levelet kértek. A kereskedő igen helyesen azt válaszolta, hogy Magyarországon működő, itt fiókkal bíró osztrák gyárnak illenék magyar levélre magyarul válaszolni, de a bozeniak megint csak visszaküldték a magyar levelet azzal, hogyha a kereskedő nem tud németül, írjon nekik franciául, angolul vagy olaszul, azt majd megértik s ezen a nyelven válaszolni fognak. Magyarországon működő osztrák cég tehát érdeemesnek tartja a francia, angol és olasz nyelv megtanulását, de a magyar nyelvet meg nem indokolható indokolással bojkottálja.

Ötven kilogramm cukor egy ládában.
A fűszerkereskedőknek régi sérelme, hogy 50 kilogramm számlázott cukor helyett csak 40 kilógrammot kapnak a ládában. Eme sérelem megszüntetéseért a magyar fűszerkereskedők országos egyesülete felterjesztést intézett a magyar általános hitelbankhoz, mely a kérelmet a cukorgyárak eladási bizottsága elé terjesztette. A cukorgyárak eladási bizottsága méltányosnak találta a fűszerkereskedők kérelmét s elhatározta, hogy az új kampánytól kezdve 50 kilogramm súlyú cukrot ad egy ládában.

A lap szerkesztéséért felel:
A SZERKESZTŐ-BIZOTTSÁG

HIRDETÉSEK.

HIRDETÉS.

Belvárosban, a Széchenyi-körúton lévő 13. számú ház beltelekkel együtt kedvező feltételek mellett **szabad kézből eladó.**

Úgy a Bercsényi úton lévő 41. szám alatti ház, mely 2 szoba, konyha és a hozzátartozó mellékhelyiségekből áll, a 400 □-öles kerttel együtt is örök áron **szabad kézből eladó.**

Tudósítást a kiadóhivatal, Erzsébet-körút 13. és a tulajdonos, **Herczog Vince**, Bercsényi-út 41. szám alatti házában ad.

109-3 3

Ház- és földeladás.

Néhai Zimmermann Gyula hagyatékához tartozó **Thököly-út 12. sz. alatti ház**, mely 4 szobából, megfelelő mellékhelyiségekkel és nagy raktárral bír; **Rókus-utca 13. szám alatti két ház**, melynek mindegyikében 4-4 szoba és mellékhelyiség van; továbbá a VII. szőlőszelvényben **11 hold 468 □ öl elsörendű szőlő-, szántó- és legelőföld**, házzal, gyümölcsösrel és három éves amerikai termőszőlővel

szabad kézből eladó!

Bővebb felvilágosítást ad:

özv. Zimmermann Gyuláné,

112-5-2

Thököly-út 12. sz.

Fix fizetés

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket, sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonkénti elérhető jövedelem 300—600 K.

Hecht Bankház Részv.-Társ.

BUDAPEST, Ferenciek tere 6.

89-21

FIGYELEM!

A legjobb ételek és italok

úgy az étteremben, mint

házon kívül is

csakis a

„Hungária“ vendéglőben

kaphatók.

(Hungária-gőzfürdő mellett.)

Legjutányosabb abonement.

Erdélyi aszu, tokaji és szekszárdi

kitűnő borok

állandóan raktáron.

Kiváló tisztelettel:

Báthory György,

91-20

vendéglős.

Kiadó lakás

Három szobás lakás a Dob-utcában zárt üvegfolyosóval

január hó elsejével

áthelyeztetés miatt

olcsón kiadó.

Bővebbet Kollár József könyvkereskedésében vagy a kiadóhivatalban.

Eladó. Egy jó-karban levő batár és hintó

azonnal eladó!

Bővebbet **Zarándok-utca 9.**

Ha célt akarunk érni:
HIRDESSÜNK A
Bácsmezei Függetlenség

című politikai lapban.

Hirdetések felvételnek

A KIADÓHIVATALBAN:

Erzsébet-körút 13. szám alatt,

valamint:

KOLLÁR JÓZSEF

könyv- és papírkereskedésében

ZOMBORBAN.

KOLLÁR JÓZSEF

* könyv- és papírkereskedése, *
könyvnyomdája és könyvkötészete

ZOMBORBAN.

Ajánlja dúsán felszerelt

könyv-, papír- és írószer-raktárát.

Elvállal mindennemű

könyvnyomdai munkák,

úgy mint:

üggyévi és községi nyomtatványok,
körlevelek, mérlegek,

eljegyzési értesítők,

MEGHÍVÓK, FALRAGASZOK,

NÉVJEGYEK

sib. a legcsinosabb kivitelben való
elkészítését; úgyszintén

könyvkötészeti munkákat,

melyek a legolcsóbb árban számíttatnak.

Vidéki megrendelések

gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Legközelebb megjelenik a képviselőházban
most letárgyalt új

Polgári Perrendtartás

című könyv.

120-2-2

Bírák, ügyvédek, kereskedők és iparosoknak nélkülözhetetlen!

Összeállította, magyarázatokkal és széljegyzetekkel ellátta:

Gsilléry Dávid, kir. járásbíró.

A 400 oldalra terjedő törvénykönyv, mely a legfinomabb papíron,
zsebben hordható alakban lesz kiállítva: bolti ára fűzve 6 korona.

Megrendelhető: **Manják és Tóth** könyvkiadóknál Nagyváradban
és minden hazai könyvkereskedőnél.